

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121208156
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5121208156.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej, v právnej veci žalobcov: 1/ L. H. C., nar. X.XX.XXXX, bytom L., O. XXX/XX, 2/ V. F., nar. XX.X.XXXX, bytom B., L. XX, žalobcovia v rade 1/ a 2/ právne zastúpení: JUDr. Jana Veľas Hlucháňová, advokátka so sídlom L., O. XXX, proti žalovanej: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov v rade 1/ a 2/ a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 2. februára 2023, č. k. 51C/68/2021-175 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 2. februára 2023, č. k. 51C/68/2021-189, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. a dopĺňací rozsudok, ktorým vo zvyšnej časti žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, mení tak, že:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v rade 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 000 eur od 1.7.2021 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietla.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v rade 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 000 eur od 1.7.2021 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietla.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. a dopĺňací rozsudok v časti výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu na náhradu škody zamietol, zostáva nedotknutý.

Žalobcovi v rade 1/ priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63,79 %.

Žalobcovi v rade 2/ priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi v rade 1/ titulom náhrady škody sumu 1 046,39 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1.7.2021 do zaplatenia (výrok I.). Žalovanú zaviazal povinnosti zaplatiť žalobcovi v rade 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1 000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1.7.2021 do zaplatenia (výrok II.). Žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi v rade 2/ titulom náhrady škody sumu 573,69 eur s 5 %-ným úrokom z omeškania od 1.7.2021 do zaplatenia (výrok III.). Žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi v rade 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1 000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 000 eur od 1.7.2021 do zaplatenia (výrok IV.). Podľa § 255 ods. 2 CSP

rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 38,36 % a voči žalobcovi v rade 2/ v rozsahu 48,96 %.

Vykonaným dokazovaním zistil, že uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Úrad inšpekčnej služby, ČVS:SKIS-127/OISS-V-2016 zo dňa 28.7.2016 bolo žalobcom v rade 1/ a 2/ vznesené obvinenie pre prečin zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „TZ“), spáchaný v spolupáchateľstve. Voči žalobcom bola dňa 9.11.2016 zo strany Okresnej prokuratúry Žilina sp. zn. 1Pv374/16/5511-16 podaná žaloba pre prečin zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) TZ. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/105/2016 zo dňa 12.12.2017 boli obžalovaní (žalobcovia 1/ a 2/) oslobodení spod obžaloby pre skutok uvedený v obžalobe, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní. Na odvolanie prokurátora Krajský súd v Žiline sp. zn. 2To/34/2018 zo dňa 5.9.2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil okrem výroku o náhrade škody, ktorý v tejto časti zrušil. Rozsudok Okresného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 5.9.2018.

Žalobcovia dňa 22.3.2021 na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z. z. na Generálnej prokuratúre SR podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy. Generálna prokuratúra listom zo dňa 9.6.2021 oznámila žalobcom, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody v zmysle ich žiadosti. V danom prípade žalobcovia na základe podanej žaloby uplatnili nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri jeho výkone, a to nezákonným rozhodnutím v súlade s podmienkami uvedenými v § 3 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 17, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., a to: 1. nárok na náhradu skutočnej škody, ktorá im vznikla v dôsledku vzniku trov obhajoby v trestnom konaní podľa § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a 2. na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z. z., každému vo výške 5 000 eur. Na základe vykonaného dokazovania vo vzťahu k nároku 1. došiel k záveru, že škoda, ktorá vznikla ako trovy obhajoby zaplatené zástupkyňi, ktorej výšku preukázali listinnými dôkazmi, je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia. S poukazom na zistenia na základe vykonaného dokazovania priznal žalobcovi v rade 1/ titulom náhrady škody proti žalovanej sumu 1 046,39 eur a žalobcovi v rade 2/ vo výške 573,69 eur, nakoľko po preskúmaní dôvodov a výšky trov obhajoby, ktoré žalobcovia žiadali nahradiť, zaoberajúc sa aj námietkami žalovanej, zistil, že trovy obhajoby žalobcami tak, ako boli vyčíslené, neboli v celom rozsahu účelne vynaložené. Preto (na základe doplniaceho rozsudku) nárok na náhradu majetkovej škody - trov obhajoby vzniknutých žalobcom v rade 1/, 2/ v trestnom konaní vo zvyšnej časti zamietol.

Pri rozhodovaní o nároku žalobcov o náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal z podmienok § 17 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého zákon priznáva poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za súčasného splnenia dvoch podmienok: 1. že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a 2. že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak. Zároveň právna úprava v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. ustanovuje určité pravidlá, ktoré musí súd vždy posúdiť, a to s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Ustanovenie § 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z. predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, iba málo obmedzeného okruhu okolností. Zákon č. 514/2003 Z. z. zaväzuje štát absolútne objektívne, takže je nevyhnutné, aby štát svojím pochybením vzniknuté škody (ujmy) nahradil v maximálnej možnej miere, keďže škodu treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako majetok, osoba alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požíva ľudský život, integrita človeka, jeho ľudská dôstojnosť a sloboda. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil jednak povahu trestnej veci a skutočnosť, že žalobcovia neboli dovtedy trestne stíhaní, v prípade ich osôb išlo o príslušníkov policajného zboru, ktorí sú povinní dodržiavať právne predpisy a dbať o svoju dobrú povesť a bezúhonnosť, v trestnom konaní hrozil žalobcom pomerne vysoký trest (až do 5 rokov odňatia slobody), ako aj skutočnosť, že poškodený v trestnom konaní vystupoval v obdobnej pozícii aj voči iným príslušníkom policajného zboru. Žalobcovia už po vznesení obvinenia poukázali na nedôvodnosť vedenia trestného stíhania, ich argumentáciu nezohľadnil ani vyšetrovateľ, a ani prokurátor. Trestné stíhanie má negatívny dopad na väčšinu ľudí, ktorí vedú riadny život a nepriaznivý dopad trestného stíhania na psychiku žalobcov nemožno považovať za ojedinelý prípad. Na druhej strane nemal preukázané, že trestné stíhanie spôsobilo v osobnostnej sfére žalobcu narušenie napr. rodinných vzťahov, ohrozilo ich postavenie v zamestnaní, resp. v rámci širších spoločenských vzťahov. Z výpovede svedkov - otca žalobcu v rade 1/ vyplynulo, že synovi dôveroval počas celého trestného konania, nedošlo tak k narušeniu vzťahov medzi nimi. Rovnako

uviedol, že ľudia zo širšej rodiny vedeli o trestnom stíhaní, ale zároveň vedeli, aká sú rodina. Nedošlo k zhoršeniu alebo rozpadu rodinných vzťahov u žalobcu v rade 2/ s vtedajšou priateľkou, s ktorou sa neskôr oženil. Sami žalobcovia uviedli, že kolegovia v práci im držali palce, vedeli o ich situácii, o zamestnanie žalobcovia neprišli. Pokiaľ žalobcovia poukázali na negatívny dopad na odmeňovanie v zamestnaní alebo na nemožnosť kariérneho rastu v uvedenom období, uvedené skutočnosti nijako nepreukázali. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že je dôvodné žalobcom v rade 1/ a 2/ priznať každému náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 eur a vo zvyšnej časti, pokiaľ žalobcovia žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur, žalobu ako nedôvodnú zamietol. V zmysle § 16 ods. 1 zákona 514/2003 Z. z. vzhľadom, k tomu, že žalovaná neuspokojila nárok žalobcov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy na základe oznámenia z 9.6.2021, žalobcovia dôvodne uplatnili nárok na úrok z omeškania od 1.7.2021.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu žaloby, keď žalobca 1/ si uplatnil nárok na zaplatenie sumy celkovo 7 168,76 eur, pričom pokiaľ mu priznal nárok na zaplatenie sumy spolu 2 209,25 eur, percentuálny úspech žalobcu predstavuje 30,82 %, úspech žalovanej 69,18 %, čistý úspech žalovanej potom predstavuje 38,36 %. Žalobca v rade 2/ si uplatnil nárok na zaplatenie sumy celkovo 6 658,41 eur, súd mu rozsudkom priznal nárok vo výške 1 698,96 eur, percentuálny úspech žalobcu v rade 2/ predstavuje 25,52 %, úspech žalovanej 74,48 %, čistý úspech žalovanej 48,96 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Popiera skutkové tvrdenie žalobcov v tom smere, že došlo k zásahu do ich osobnostných práv v takom rozsahu, že bola do značnej miery znížená ich dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Žalobcovia následky takej intenzity, ktoré by zakladali právo na priznanie peňažnej náhrady v konaní, nepreukázali. Nebol z ich strany produkovaný žiadny dôkaz o takomto zásahu do ich osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie nároku z titulu nemajetkovej ujmy. Z ustálenej rozhodovacej činnosti NS SR nevyplýva, že by žalobcom patrila náhrada nemajetkovej ujmy len z dôvodu, že bolo voči nim vedené trestné stíhanie (napr. rozhodnutia NS SR 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 7Cdo/145/2011, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/7/2017, 3Cdo/19/2017 a 6Cdo/44/2017). Podaným odvolaním namieta hodnotenie dôkazov a vyvodzovanie skutkových záverov súdom prvej inštancie, ktoré sú interpretované nesprávne, nevyplývajú z vykonaného dokazovania, sú založené na domnienkach, resp. sú len tvrdeniami žalobcov, nekriticky preberanými v rámci rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie v rozhodnutí uvádza, že boli preukázané následky na psychike žalobcov. Takéto závery súd vyvodzuje len z tvrdení žalobcov, resp. svedkov, ktorí nemajú spôsobilosť posudzovať takéto odborné otázky, o to viac, keď samotní žalobcovia nevyhľadali ani odbornú pomoc. Domnieva sa preto, že samotné trestné stíhanie nemalo vplyv na ich osobný život, pracovný život, rodinný život, v dôsledku trestného stíhania s nimi nikto (rodina, priatelia) preukázateľne neprerušili kontakty, ktoré dovtedy mali v osobnom či pracovnom živote, a že by došlo k následkom na ich zdravotnom stave, psychike a najmä že sa tak stalo v dôsledku trestného stíhania. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a IV. zmeniť a žalobu zamietnuť.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku o zamietnutí zvyšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Podľa ich názoru výška prisúdennej náhrady nemajetkovej ujmy je nízka a nepostačuje na kompenzáciu nezákonného zásahu orgánov štátu do sféry osobnostných práv. Rozhodnutie súdu o poskytnutej výške náhrady nemajetkovej ujmy je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, nereflektuje zistený skutkový stav veci a ani súvisiacu judikatúru v skutkovo obdobných prípadoch. Nestotožňujú sa s odôvodnením výsledku vykonaného dokazovania v bodoch 53 a 55 napadnutého rozsudku, keď na strane jednej súd prvej inštancie dal za pravdu im, že vedenie trestného stíhania voči nim bolo od počiatku neprofesionálne, založené na domnienkach orgánov činných v trestnom konaní bez opory relevantných dôkazov, na strane druhej sa kompenzácia v sume 1 000 eur za takéto 842 dní trvajúce nezákonné trestné stíhanie javí ako primeraná. Negatívne dopady na nich boli preukázané ich výsluchom ako strany sporu a tiež výsluchom svedkov, ktorí potvrdili, že obdobie vedenia trestného stíhania psychicky ťažko niesli. Subjektívne negatívne pocity spojené s vedením nezákonného trestného stíhania sa ťažko preukazujú, avšak svojimi výpoveďami dostatočne osvedčili, že nezákonný zásah orgánov verejnej moci v nich zanechal hlbokú stopu prežitej nespravodlivosti, otriasol ich dôverou v právny štát a nezávislosť orgánov činných v trestnom konaní. V tejto súvislosti poukazujú na závery vyslovené napr. v rozsudku KS v Trnave sp. zn. 24Co/79/2021 zo dňa 20.4.2022, v rozsudku NS ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11.1.2022 publikovaný pod č. R52/2012, ktorý odkazuje na širokú komparáciu rozhodovacej praxe ESLP a súdov iných európskych štátov. Za nesprávne považujú rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách

konania, keď súd nesprávne posúdil otázku úspechu žalovanej v spore, keďže pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy boli ako žalobcovia úspešní v plnom rozsahu. Nemožno tiež opomenúť, že súd prvej inštancie žalobcovi v rade 1/ priznal nárok na náhradu škody vo výške 1 046,39 eur, pričom pokiaľ žalobou bol uplatnený nárok na náhradu škody vo výške 1 640,28 eur, výška priznanej náhrady skutočnej škody predstavuje 63,79 % ako úspech na jeho strane. Z obdobných dôvodov nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % žiadal priznať aj žalobca v rade 2/.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedli, že sa zásadne nestotožňujú s obsahom odvolania žalovanej, považujú ho za nedôvodné v plnom rozsahu.

5. Žalovaná k odvolaniu žalobcov uviedla, že poukazuje na svoje predchádzajúce vyjadrenia, ako aj na samotné odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie.

6. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedli, že sa pridriavajú svojej doterajšej právnej argumentácie.

7. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas (§ 362 ods. 1 CSP) strany sporu, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý v napadnutých výrokoch odvolaním žalobcov v rade 1/ a 2/ a žalovanej zmenil podľa § 388 CSP z nasledovných dôvodov:

8. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva skutkové zistenie, že uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Úrad inšpekčnej služby, ČVS:SKIS-127/OISS-V-2016 zo dňa 28.7.2016 bolo žalobcom v rade 1/ a 2/ vznesené obvinenie pre trest zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) TZ spáchaný v spolupáchateľstve. Okresnou prokuratúrou Žilina sp. zn. 1Pv374/16/5511-16 bola podaná obžaloba pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) TZ. Rozsudkom OS Žilina sp. zn. 22T/105/2016 zo dňa 12.12.2017 boli obžalovaní (žalobcovia 1/ a 2/) oslobodení spod obžaloby pre skutok uvedený v obžalobe, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní. Na odvolanie prokurátora Krajský súd v Žiline sp. zn. 2To/34/2018 zo dňa 5.9.2018 rozsudok okresného súdu vo výroku o vine a treste potvrdil a tento nadobudol právoplatnosť dňa 5.9.2018.

9. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 vety prvej zákona č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to je pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, preto dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/69 Zb. sú po zmene právnej úpravy (na základe zákona č. 514/2003 Z. z.) stále použiteľné (viď napr. nález Ústavného súdu SR I. ÚS/320/2016, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo/15/2009). Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne dospel k záveru o zodpovednosti žalovanej (štátu) v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia - začatia trestného stíhania, keďže vzhľadom na konečný výsledok vedenia trestného konania - oslobodenie spod obžaloby na základe rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 12.12.2017 sp. zn. 22T/105/2016, je možné takéto rozhodnutie v zmysle podmienok § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. považovať za nezákonné a z tohto dôvodu za zrušené.

10. Z podaného odvolania žalobcov 1/ a 2/ a žalovanej proti rozsudku okresného súdu vyplýva, že odvolaním boli napadnuté tie výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými súd zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 1 000 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania (výroky II. a IV. rozsudku z 2.2.2023 a zamietajúci výrok dopĺňacieho

rozsudku z 2.2.2023), ktorými vo zvyšnej časti žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, keď odvolaním zostali nenapadnuté výroky I. a III. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcom v rade 1/ a 2/ náhradu skutočnej škody titulom vzniknutých trov obhajoby v trestnom konaní a v časti zamietnutia náhrady škody na základe dopĺňacieho rozsudku s tým, že žalovaný v podanom odvolaní nenamietal zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 3 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré boli vyslovené súdom prvej inštancie v bodoch 39 - 42 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobcovia 1/ a 2/ a žalovaná v podanom odvolaní namietali rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom priznania náhrady nemajetkovej ujmy ako základu nároku, len jeho výšky, keď na základe odvolacích dôvodov žalovaného bolo namietané, že nebolo preukázané tvrdenie žalobcov v tom smere, že došlo ku zásahu do ich osobnostných práv v takom rozsahu, že bola v značnej miere znížená ich dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, a že by trestné stíhanie žalobcov nemalo vplyv na ich osobný, pracovný, rodinný život, keď žalobcovia nenavrhlí vykonať v tomto smere žiadne objektívne dokazovanie. Žalobcovia sa taktiež nestotožnili so záverom súdu prvej inštancie, že je dôvodné priznať im náhradu nemajetkovej ujmy iba vo výške 1 000 eur, poukazujúc na logické rozpory pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktorý na strane jednej trestné stíhanie považoval za neprofesionálne, založené na domnienkach orgánov činných v trestnom konaní bez opory relevantných dôkazov, na druhej strane kompenzácia v sume 1 000 eur za 842 dní trvajúce bizarné nezákonné trestné stíhanie sa javí súdu ako primeraná.

11. Správne súd prvej inštancie v bode 52 odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k zákonnej úprave uvedenej v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. uviedol, že predmetné ustanovenie predstavuje normu s relatívnou neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva súdu, aby podľa uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, iba málo obmedzeného okruhu okolností, pričom tieto pravidlá musí súd vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu, keď len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením vzhľadom na spôsobenú ujmu, ktorú nie je možné uspokojiť inak (napr. vo forme verejného ospravedlnenia, uverejnenia rozsudku a pod.). Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie okolnosti prejednávanej veci vo vzťahu ku kritériám uvádzaným v § 17 ods. 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. nesprávne vyhodnotil a na základe rozhodnutia súdu následne nesprávne rozhodol.

12. Výška zadostučinenia nesmie byť v rozpore so všeobecnou zdieľanou predstavou o spravodlivosti a nemala by sa bez zjavných skutkových odlišností prípadu podstatne odlišovať od zadostučinenia priznaného v prípade obdobného skutku. Odchýlka je možná len pri riadnom a presvedčivom zdôvodnení rozhodnutia.

13. Obdobné závery boli vyjadrené napr. aj v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6MCdo/15/2012 (ktorý posudzoval kritériá pri posudzovaní náhrady nemajetkovej ujmy na základe podmienok zákona č. 58/1969 Zb.), v zmysle ktorých, určenie výšky nároku nie je záležitosťou takej voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu; primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať (okrem iného) aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku, keď určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku (viď aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005, 4 CDO/177/2005, 6Cdo/37/2012).

14. Okolnosti prejednávanej veci vo vzťahu ku kritériám uvádzaným v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. vyhodnotil súd prvej inštancie v bodoch 54 - 55 odôvodnenia rozsudku, keď na strane jednej (v bode 54 odôvodnenia) prihliadal na okolnosti, pre ktoré bolo dôvodné - na rozdiel od možnosti rozhodnúť o náhrade nemajetkovej ujmy v nepeňažnej forme v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., vysloviť záver, že trestným stíhaním žalobcov 1/ a 2/ došlo k zásahu do súkromného a osobného života jednotlivca s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jednalo o príslušníkov policajného zboru, ktorí dovtedy neboli trestne stíhaní, a ktorí aj z titulu výkonu svojej funkcie boli povinní dodržiavať právne predpisy a dbať o svoju dobrú povesť a bezúhonnosť, keď v trestnom konaní im hrozil pomerne vysoký trest - až do 5 rokov odňatia slobody. Na druhej strane (v bode 55 odôvodnenia rozsudku) súd prvej inštancie vyjadril záver, že trestné stíhanie nespôsobil v osobnostnej sfére žalobcov napr. narušenie rodinných vzťahov, a že by trestné stíhanie malo vplyv na ich služobný pomer, nakoľko tento naďalej vykonávali a

ďalšie tvrdenia žalobcov o nemožnosti kariérneho postupu za dobu trvania trestného stíhania neboli v konaní preukázané, na základe čoho dospel k záveru, že je dôvodné im priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 eur.

15. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že sú okolnosti tejto prejednávanej veci, na základe ktorých bolo dôvodné priznať žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej sume, než rozhodol súd prvej inštancie. Bolo potrebné prihliadnuť aj na dôvody vyslovené v rozsudku Okresného súdu Žilina z 12.12.2017 č. k. 22T/105/2016-323, ktorým boli žalobcovia v rade 1/ a 2/ ako obžalovaní oslobodení spod obžaloby, v ktorom „trestný súd“ napríklad konštatoval, že „Popisu správania poškodeného zo dňa 19.4.2016 tak, ako zhodne podávali obžalovaní, nasvedčovala aj výpoveď svedka L.. Verzia podávaná obžalovaným mala oporu aj v listinných dôkazoch vykonávaných na hlavnom pojednávaní a v prehratých CD a DVD záznamov na hlavnom pojednávaní. Naopak verzia a popis skutku podávaný svedkom, poškodeným J. Y., nemala oporu vo vykonanom dokazovaní. Tvrdenie poškodeného, ktoré si osvojila obžaloba nebolo možné overiť žiadnym iným priamym dôkazom vykonávaným na hlavnom pojednávaní, ktorý by toto tvrdenie potvrdzoval. Dôkazy prezentované obžalobou, ktorými sa mali dokazovať sporné časti skutku, mali povahu dôkazov nepriamych“.... alebo ... „V prípade posudzovania trestnej zodpovednosti aj len vo všeobecnosti iba na základe nepriamych dôkazov pri dôkaznej núdzi je nutné, aby takýchto dôkazov bolo viac a súčasne, aby tieto z kvalitatívneho hľadiska tvorili logickú sústavu vzájomne sa doplňujúcich skutočností tak, aby vo svojom celku nielen preukazovali určitý záver (dokazovanú skutočnosť), ale aby súčasne aj vylučovali možnosť akéhokoľvek iného záveru“.

16. Súd prvej inštancie v trestnom konaní dospel k záveru o oslobodení spod obžaloby prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) TZ, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní. Je teda zrejmé, že k trestnému stíhaniu a k podaniu obžaloby žalobcov 1/ a 2/ ako obžalovaných došlo v súvislosti s výkonom ich služobného pomeru - predvádzaním osoby na oddelenie polície, ktorá ich neskôr aj za účasti svedka L. označila za páchatelov trestného činu/prečinu - zneužívanie právomoci verejného činiteľa. Odvolací súd preto vyvodil, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní v prípravnom konaní a Okresná prokuratúra v Žiline mala už tieto podklady zhromaždené, poznala obsah výpovedí poškodeného, svedkov a samotných žalobcov v rade 1/ a 2/, pričom sa nejednalo o skutkovo a právne zložitú vec pre posúdenie skutočnosti, o aký skutok sa jedná, keď aj trestný súd konštatoval, že skutok a právna kvalifikácia boli postavené iba na nepriamych dôkazoch bez určitej relevancie, mohlo byť už aj na posúdení okresnej prokuratúry, či takáto žaloba mala byť voči žalobcom v rade 1/ a 2/ ako obvineným (a na základe podanej obžaloby ako obžalovaným) vo veci podávaná. Odvolací súd taktiež prihliadal na to, že v takejto vyššie charakterizovanej veci trestné stíhanie od jeho začatia do jeho skončenia trvalo neprímerane 842 dní a už samotné trestné stíhanie vedené takýmto spôsobom, ktoré viedlo k podaniu obžaloby s prihliadnutím aj na dĺžku jeho trvania - zasiahlo do súkromného, osobného a najmä profesijného života žalobcov 1/, 2/, ktorí doposiaľ boli hodnotení ako bezúhonní pri vykonávaní svojho služobného pomeru. Na základe týchto skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch odvolaním žalobcov a žalovaného zmenil a zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcom v rade 1/, 2/ náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 3 000 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

17. Za dôvodné považoval odvolací súd odvolanie žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, keď nesprávne posudzoval mieru úspechu žalobcov v konaní s prihliadnutím na skutočnosť, že títo si v konaní uplatnili tak nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého výška závisela od úvahy súdu, a kedy aj podľa zaužívanej súdnej praxe je v takýchto prípadoch dôvodné priznať náhradu trov konania v plnej výške, ako aj nároku na náhradu škody, v ktorej žalobcovia boli iba čiastočne úspešní. Pokiaľ súd rozhoduje o trovách konania tak, že tieto priznáva v rozsahu 100 %, už len tým, že žalobcom bolo dôvodné priznať nárok na náhradu trov v plnom rozsahu u nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, úspech žalobcov predstavuje rozsah 50 %. Pokiaľ však žalobca v rade 1/ titulom náhrady škody uplatnil nárok 1 640,28 eur a súdom prvej inštancie mu bol priznaný nárok vo výške 1 046,39 eur, jeho úspech v spore (ako u samostatného nároku) by predstavoval 63,79 %, neúspech 36,21 %, t. j. jeho čistý úspech by predstavoval 27,58 %. Vzhľadom na rozhodovanie odvolacieho súdu o trovách konania u dvoch nárokov v rozsahu 100 %, jeho čistý úspech u tohto nároku potom predstavuje 13,79 %, na základe čoho odvolací súd vo výroku o trovách konania žalobcu v rade 1/ vo vzťahu k žalovanej rozhodol tak, že priznáva žalobcovi v rade 1/ vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov (prvostupňového a odvolacieho) konania vo výške 63,79 %.

18. Vychádzajúc z rovnakých podmienok na rozhodovanie o trovách konania aj u žalobcu v rade 2/, pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie náhrady škody vo výške 1 167,58 eur a bola mu súdom prvej inštancie priznaná suma 563,69 eur, znamená, že (u tohto samostatného nároku) úspech žalobcu v rade 2/ predstavuje 48,27 %, neúspech 51,73 %, čistý neúspech žalobcu 2/ (teda úspech žalovanej) 3,46 %, čo sa považuje za nepatrný úspech žalovaného a u tohto nároku v zmysle § 255 ods. 2 CSP by súd žiadnej zo strán nárok na náhradu trov nepriznal. Z týchto dôvodov odvolací súd vo výroku o trovách konania rozhodol tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi v rade 2/ nárok na náhradu trov (prvostupňového, odvolacieho konania) vo výške 50 %, t. j. vo vzťahu k posudzovanému úspechu žalobcu u nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ako je vyššie konštatované.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)